

Täysistunto

Keskiviikko 13.2.2019 klo 14.02—16.10

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arpajaislain sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 3 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 213/2018 vp

Lakialoite LA 106/2016 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 31/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 31/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

15.26 **Juho Eerola ps:** Arvoisa herra puhemies! Vuoden 2002 alussa voimaan tullutta arpajaislakia on nyt muutettu useita kertoja erityisesti lain rahapelitoimintaa koskevien erilaisten säännösten osalta. Rahapeliyhteisöt ovat arpajaislainsäädännön uudistamisen ensimmäisessä vaiheessa yhdistyneet vuoden 2017 alussa, kaksi vuotta sitten, uudeksi Veikkaus Oy:ksi. Arpajaislakiin tehtiin tuossa yhteydessä vain kaikkein välttämättömimmät muutokset kolmen rahapeliyhtiön rahapelitoimintojen yhdistämiseksi.

Valiokunta on mainittujen lainmuutosten yhteydessä painottanut, että rahapelihaittojen ehkäisy ja tutkimus sekä edelleen hoidon kehittäminen ja näiden toimenpiteitten rahoitus ovat rahapelipolitiikkamme onnistumisen kannalta erittäin keskeinen asiakokonaisuus. Valiokunta on korostanut, että rahapelilainsäädännön uudistamisen toiseen vaiheeseen on ryhdyttävä mahdollisimman pikaisesti ja siinä tulee konkretisoida rahapelipolitiikkamme keskeisiä tavoitteita eli pelihaittojen ehkäisyä ja haittojen ehkäisyyn liittyviä muita toimenpiteitä.

Arpajaislakia ehdotetaan muutettavaksi sillä viisiin, että pelipisteisiin eli esimerkiksi ruokakauppojen, huoltikoitten ja kaiken maailman kioskien tiloihin sijoitettuja raha-automaatteja voi tulevaisuudessa pelata vain kunnolla tunnistautuneena. Henkilökohtaisen pelitilin kautta tapahtuva, tunnistautunut pelaaminen mahdollistaa pelaamisen hallintaan ja seurantaan liittyvien erilaisten mekanismien käyttöönoton verkkopelaamisen tavoin myös perinteisessä automaattipelaamisessa. Tavoitteena on ehkäistä äsken mainittuja pelihaittoja, siis näitä haittoja, mitä rahapelaamisesta on todettu aiheutuvan joillekin ihmisille.

Näitten perustelujen mukaan raha-automaatti on merkittävin — uskokaa tai älkää, mutta merkittävin — yksittäinen ongelmia aiheuttava pelityyppi Suomessa. Raha-automaattipelaaminen aiheuttaa ongelmia yhä useammin myöskin verkon kautta pelattuna. Hajasijoitettujen automaattien pelaaminen on kuitenkin edelleen verkosta huolimatta suurin yksittäinen pelaamisen tapa rahapeliongelmiensa taustalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2018 vp

Rahapelien haittavaikutuksia voidaan väestötasolla ehkäistä ja vähentää tehokkaasti vähentämällä rahapelien tarjontaa ja niiden saatavuutta tai sitten asettamalla rahapelaamiselle muita rajoituksia, kuten tässä nyt vähän ollaan tekemässä. Valiokunta pitää tärkeänä, että erilaisia rajoituksia voidaan ottaa käyttöön vaiheittain. Vastaavankaltaisten, pelitilin kautta tapahtuvaan verkkopelaamiseen asetettujen rajoitusten vaikuttavuutta näitten pelihaittojen ehkäisemiseen ja vähentämiseen seurataan saadun selvityksen mukaan parhaillaankin sosiaali- ja terveysministeriössä.

Arvoisa puhemies! Valiokunta toteaa, että tehokkaalla rahapelihaittojen ehkäisyllä ja vähentämisellä on väistämättä vaikutusta suoriin rahapelituottoihin. Pakollisen tunnistautumisen käyttöönotto raha-automaateissa pienentää rahapelitoiminnasta saatavaa tuottoa ja siitä maksettavaa arpajaisveron määrää, koska automaattipelaamisen arvioidaan ehdotuksen tavoitteiden mukaisesti vähentyvän tulevaisuutta kohti.

Rahapelien tuotto käytetään, kuten kaikki tietävät, yleishyödyllisiin tarkoituksiin. Veikkaus Oy:n rahapelitoiminnasta saatavilla tuotoilla on huomattava yhteiskunnallinen merkitys. Veikkaus Oy on tilittänyt valtiolle vuoden 2017 tuottona yhteensä yli miljardi euroa, ja tuoton vähenemisellä edellä kuvatuin tavoin on vaikutuksia yleishyödyllisten yhteisöjen ja kolmannen sektorin toimintaan tuotosta myönnettävien avustusten määrän vähentyessä. Valiokunta tähdentää, että Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tuottojen käyttäminen näihin yleishyödyllisiin tarkoituksiin ei kuitenkaan ole valitettavasti peruste ylläpitää tätä yksinoikeusjärjestelmää vaan se voi olla ainoastaan valitun politiikan suotuisa liitännäisseuraus. Valiokunta pitää ehdotettua sääntelyä Suomen rahapolitiikan ja arpajaislain tavoitteiden kannalta tarpeellisena.

Tässä pääpiirteissään. Mutta lopuksi vielä sanon tästä seurannasta, jos mahdollista: Valiokunta toteaa, että sen edellisessä arpajaislain muuttamista koskevassa mietinnössä edellyttämät konkreettiset toimenpiteet pelihaittojen ehkäisemiseksi jäävät ehdotuksessa varsin puutteellisiksi. Valiokunta pitää välttämättömänä, että tunnistautuneena pelaamisen vaikutuksia rahapelihaittojen ehkäisemiseen ja vähentämiseen seurataan.

Valiokunta pitää myös erittäin tärkeänä, että arpajaislainsäädännön uudistamista jatketaan aiemmin tehtyjen linjausten ja muun muassa käynnissä olevan esiselvityksen pohjalta yhteistyössä alan keskeisten toimijoiden kanssa. Valiokunta vielä painottaa, että yleishyödyllisten yhteisöjen taloudelliset toimintaedellytykset on kyettävä turvaamaan myös tulevaisuudessa. Veikkaus Oy:n kykyyn kanavoida rahapelikysyntää kotimaiseen lailliseen ja valvottuun rahapelitoimintaan tulee edellä mainittuja näkökulmia painottaen kiinnittää huomiota myös jatkossa.

15.32 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Kannatan tehtyä lakiesitystä, sillä on todella tärkeää, että näiden peliongelmaisten tilanteisiin puututaan nytten tosissaan. Toivottavasti tämä sitten auttaa tätä tilannetta eteenpäin.

Olen aikaisemmin tehnyt täällä salissa lakialoitteen arpajaislain muuttamisesta 27 §:n osalta. Tässä on kyse yhdistyksistä, yhteisöistä, jotka tarvitsevat rahaa, ja yleensä ottaen tämä arpajaislakihan kaikessa lähtee siitä, että yleishyödylliset yhteisöt saisivat jotenkin varoja toimintansa pyörittämiseen. Tällä hetkellä kaikki arpajais toiminnan pyörittäminen, kaikki rahojen kerääminen on hirveän byrokraattista, hirveän monimutkaista, ja sen valvonta on myöskin raskasta, ja valvonta myöskin vaatii paljon työvoimaa ja henkilöstöresursseja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2018 vp

Olen esittänyt lakimuutoksen, että yhdistykset voivat tehdä alle 2 000 euron tavara-arpajaiset niin, että siitä ei tarvitse jättää etukäteen ollenkaan hakemusta. Tämä 2 000 euroa on mielestäni semmoinen järkevä raja, minkä normaaliyhdistykset voivat pyörittää ja toteuttaa, mutta tässä on kuitenkin olemassa takautuva valvonta. Nythän on tilanne se, että etukäteen pitää aina hakea kaikki luvat virallisesti ja oikein ja on tilitykset tehtävä. Esimerkiksi minäkään en tänä vuonna tee vaaliarpajaisia ollenkaan, koska se on niin älyttömän byrokraattinen ja raskassoutuinen juttu kokonaisuudessaan. Mutta nyt sitten nämä tavalliset yhdistykset voisivat jatkossa 2 000 euron arpajaiset järjestää niin, että ne ainoastaan hoitaisivat paperiasiat kuntoon ja jos jälkikäteen tulee kysyttävää, niin viiden vuoden ajan voisivat lupaviranomaiset sitten kysyä, miten kaikki nämä asiat on hoidettu, eli valvonta hoituisi siinä.

Elikkä kaikki tällainen järkevä toiminta tässä arpajaislaissa olisi, että resurssit käytettäisiin todellakin oikeisiin asioihin ja tilanteisiin. Nythän nämä peliongelmaiset ovat niin vaikeassa tilanteessa, että heidän tilanteensa takia joudutaan tekemään nyt aika raskaitakin säädöksiä, sääntöjä, mutta emmeköhän me kuitenkin saa tätä vielä eteenpäin. Ja toivon, että seuraavalla vaalikaudella tämä minunkin esitykseni arpajaislaista otettaisiin sitten mukaan.

15.35 Eero Lehti kok: Arvoisa herra puhemies! Sen jälkeen kun pikavippifirmat ymmärsivät levittäytyä tähän maahan, niin pelaaminen on tavallaan tullut rajattomaksi, varsinkin, jos pelin luonne on sellainen, että voit toisen kierroksen käynnistää välittömästi. Lottohan ei täytä tätä lähtökohtaa, siinä on viikon väli, ennen kuin seuraavalle kierrokselle voi osallistua. Mutta näissä peliautomaateissa tätä, sanoisiko, viivettä ei ole lainkaan, voit pelata vaikka aamusta iltaan ja siirtyä seuraavaan kauppaan pelaamaan. Kun näissä pikavipeissä, joita käytetään tämän pelin rahoittamiseen, korko on varsin korkea ja kun niihin on yleensä saatavissa vielä toinen tai jopa kolmas pikavippi, niin aletaan lähestyä sitä peliriippuvaisten ongelmaa, joka on laajentunut Suomessa käsittämään todennäköisesti yli 10 000, ehkä 50 000, ihmistä, joiden henkilökohtaiset tulot ja varallisuus eivät enää tahdo riittää näistä peliveloista selviämiseen. Sen johdosta tässä pelisysteemissä on kyllä sellaisia piirteitä, joihin olisi syytä paneutua. Viime kädessä nämä peliriippuvaiset tulevat sitten yhteiskunnan hoidettavaksi, ja voisi sanoa, niin kuin tässä lainsäädännössä on sanottu, että yleishyödylliseen käyttötarkoitukseen kerääminen ei tästä toiminnasta tee täysin puhdasta. Ei minulla tätä lottoa vastaan mitään ole, mutta sen sijaan kun mennään näihin jatkuvasti, toistamiseen pelattaviin laitteisiin, niin tilanne muuttuu asianosaisille varsin kiusalliseksi, kun siihen yhdistetään pikavippien käyttö. Veikkaus Oyj on kiinnittänyt tähän asiaan huomiota, mutta se, että pitäisi tunnustautua, tuskin tässä riittää, koska ei se tunnustuskone ota välttämättä sitä huomioon, mikä sen asianosaisen pelaajan sen hetkinen velkatilanne alkaa olla.

Vaikka nämä pikavippiyhtiöt sanovat julkisesti arvioivansa jokaisen anojan maksukykyyn, käytännössä sitä ei tehdä lainkaan. Yhtiö katsoo, että 10 prosentin luottotappioriski on siedettävä: jos korkotuotto on pääomalle ehkä 40—50 prosenttia vuodessa, niin sen voi hyvinkin sietää, kun tulos on senkin jälkeen, kun luottotappiot on vähennetty tulosta, varsin muhkea. Tämä on yhteiskunnallinen ongelma, ja tämä koskee usein sellaisia ihmisiä, jotka arvioivat, että heidän varallisuutensa kasvattaminen jotenkin muuten olisi täysin mahdollista, mikä sinänsä ei suinkaan aina pidä paikkansa: korkoa korolle -periaate kyllä tuottaa. Täällä eduskunnassa on käynnissä ja talousvaliokunnassa oli tänään tällainen lakivalmis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2018 vp

telu, jossa piensijoittajalle tarjotaan varsin edullista järjestelmää. Mutta tämä pikavippi- ja veikkauksen, sanoisinko, jatkuvasti käytössä oleva systeemi on monelle nuorelle sellainen tuhon kierre, jossa luottotietoihin tulee pitkään vaikuttava negatiivinen merkintä.

15.38 Kari Uotila vas: Arvoisa herra puhemies! Me kyllä todella tiedämme sen, että peli-ongelmat ja niihin ajautuminen on suuri ongelma monelle henkilökohtaisesti ja inhimillisesti monelle perheelle, ja on aivan oikein, että kaikin keinoin pyritään tätä ongelmaa vähentämään. Ja niin kuin kaikki tiedämme, Veikkauksen yksinoikeusjärjestelmä voi perustua vain siihen, että se toimii tehokkaasti peliriippuvuuden ja pelihaittojen vähentämiseksi, ja myönteisenä sivuvaikutuksena saattaa tulla sitten tuloja, joita tällä hetkellä noin miljardi jaetaan hyviin tarkoituksiin.

Kun me puhumme peliriippuvuudesta ja rahapelin ongelmista, niin silloin me emme voi tuijottaa vain Veikkausta ja sen pelejä, olivat ne sitten automaatteja tai olivat ne lottoa tai olivat ne urheilupelejä, mitä tahansa. Meillä on erittäin vaikea tilanne siinä, että meillä on lailla kielletty ulkolaisten peliyhtiöiden toiminta ja markkinointi Suomessa ja sitten kuka tahansa meistä saattaa tavalliselta tv-kanavalta, josta tulee vaikkapa jalkapallo-ottelu tai muu, katsoa, kun yhden mainoskatkon aikana, 3 minuutin aikana, tulee suomen kielellä 10:n eri peliyhtiön mainoksia, joissa mainostetaan ulkolaisia, todennäköisesti Maltalla toimivia, peliyhtiöitä, ja niillä koukutetaan nuoria ihmisiä peliriippuvaisuuteen ja pelien käyttöön Suomen lain vastaisesti. Ja se sama, mikä tapahtuu muutamilla suurilla tv-kanavilla, tapahtuu myöskin netissä ja sosiaalisessa mediassa, monella muulla kanavalla, ja siellä se kohdistuu erityisen voimakkaasti nuoriin ja haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin.

Tässä on se ongelma, että meillä on edelleen tässä lainsäädännössä puutteita. Me tiedämme, että ulkolaisten peliyhtiöiden toiminta ja markkinointi on kielletty, mutta sitten käydään jatkuvaa keskustelua, onko se rahapelien toimeenpanoa ja markkinointia Suomessa, kun se tapahtuu Maltalta käsin, ja sitten vaikka se tapahtuu suomen kielellä ja Suomesta käsin mahdollisuutena pelata ja Suomeen maksettuina voittona, niin silti todetaan, ettei se ole Suomessa rahapelien toimeenpanoa. Minusta se kyllä on.

Joissakin maissa on pyritty tätä aktiivista toimintaa suitsimaan muun muassa niin sanottulla blokeerauksella, että on estetty blokeeraamalla tällaisten pelisivustojen markkinoille tulo, niiden käyttäminen, niillä pelaaminen tai maksujen niille maksaminen. Meillä pitäisi ehdottomasti selvittää jatkossa pikaisesti myös tällaisten mahdollisuuksien käyttöönotto, koska se peliriippuvuus ei tule vain Veikkauksen pelien kautta tai automaattipelien kautta vaan se tulee kaiken pelitoiminnan kautta, mitä suruttomasti markkinoidaan eri puolilla.

Toinen vaihtoehto on se, että meillä on mahdollisuus viime kesänä voimaan tulleen lain mukaan perua toimilupa sellaisilta tv-yhtiöiltä, jotka rikkovat lakia muun muassa pelimarkkinoinnin osalta toistuvasti ja varoituksista ja kielloista huolimatta. Ja kun tähän liikuntapoliittiseen selontekoon liittyen on valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostossa nyt kuunneltu asiantuntijoita sisäasiainministeriöstä, liikenne- ja viestintäministeriöstä, poliisihallinnosta ja niin edelleen, niin on kyllä käynyt selvästi ilmi se, että enemmän ja aktiivisemmin pitää tehdä niin, että käytetään ne kaikki keinot, mitä nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa, näiden ulkomailta toimivien rahapeliyhtiöiden toiminnan suitsimiseksi, mitä on olemassa. Pikkasen herää epäily, että tarpeeksi ei tehdä ja tarpeeksi aktiivisesti ei käydä kiinni. Että jos saman mainoskatkon aikana tulee yli 10 eri pelin, kasinon tai jonkun muun pelin mainosta tavallisena katseluaikana telkkarista, niin kyllä minä ihan tavallisena kansalaisena ihmettelen, kuinka kauan tällainen laittomuus voi jatkua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2018 vp

15.42 **Ville Vähämäki ps:** Kunnioitettu puhemies! Kiitokset hallintovaliokunnan puheenjohtajalle hyvästä esittelystä. Täällä edustajat Lehti ja Uotila kävivät asiaa läpi pikavippien ja mainosten näkökulmasta, ja minä taas puolestani käyn tätä seikkaa läpi pelimonopolin ja sen oikeutuksen puolelta.

Meidän pelimonopolimme oikeutushan on se, että päätavoite on ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia haittoja. Nyt muutamia päiviä sitten Talouselämä-lehti uutisoi siitä, miten Veikkauksen hallitus oli tehnyt tuossa ennen joulua päätöksen siitä, miten Veikkaus oikein kohtelee jatkossa näitä kohdeasiakkaitaan. Siellä keskeinen kohdeasiakas oli yli 700 euroa kuukaudessa häviävä pelaaja, josta piti pitää kiinni — siellä esityskalvoissa oli lukeutunut, että pidä kiinni — ja heidän pelikatettaan koetetaan nostaa, tämäkin oli mainittu. Nämä asiakkaat häviävät Veikkaukselle vuositasolla noin 193 miljoonaa. Toisentyypisiä kohdeasiakkaita olivat ne, jotka pelaavat paljon e-kasinoa tai e-vedonlyöntiä, ja heidän palveluitaan päätettiin kehittää. Nämä kohdeasiakkaat häviävät 290 miljoonaa vuosittain. Ja sitten kolmannentyypisiä kohdeasiakkaita olivat nämä, jotka olivat näitä muita nettipelaajia. He häviävät 68 miljoonaa. Siellä oli ehkä se huolestuttavin linjaus, nimittäin heitä käskettiin innostamaan. Eli siis toisin sanoen meillä on tilanne se, että meidän pelimonopolimme oikeutus on ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia haittoja. Sitten taas toisaalta Veikkauksen hallitus — meillä on itse asiassa muutama kansanedustajakin siellä hallituksessa — tekee päätöksen siitä, että näitä joitakin pelaajia täytyy innostaa. Tietenkin tämä olisi mukavaa saada laajemmastikin keskusteluun tänne saliin. Mutta valitettavasti nyt ei täällä paikalla ole näitä edustajia, jotka siellä Veikkauksen hallituksessa ovat.

Kaiken kaikkiaan kiitän vielä edustaja Lehteä, joka toi hyvin esille tämän pikavippi maailman, mikä tähän pelaamiseen myös liittyy.

15.45 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Edellisessä puheenvuorossa tuotiin esille ihan merkittäviä asioita, jotka olikin tärkeää tuoda esille. Niihin muutama kommentti:

Ihan suorastaan se, paljonko pelaaja pelaa tai paljonko pelaaja häviää, ei välttämättä suoraan kerro sen pelaajan mahdollisesta peliongelmaista. Eli kysymys on siitä, mikä on pelaajan tappionsietokyky, mitkä ovat hänen rahavaransa, velkaantuuko hän pelatessaan, joutuuko hän tinkimään jostain muusta elämässään voidakseen pelata. Jos sellaisia ongelmia ilmenee, kysymys on peliongelmaista. Jollain henkilöllä voi olla varaa hävitä enemmän kuin toisilla.

Tähän kysymykseen näistä ulkomaalaisista peliyhtiöistä: Huoli on siinä mielessä vakava, että ulkomaalaisten peliyhtiöiden aiheuttamat pelihaitat ovat suhteessa aivan todella paljon painavampia verrattuna tähän pelattuun rahamäärään kuin Veikkauksen peleissä. Eli pelihaittoja on enemmän ulkomaalaisilla yhtiöillä suhteessa siihen, paljonko niille pelataan. Helppoja keinoja estämiseen ei oikeastaan ole. Tällaiset verkkoblokeerukset ja muut ovat kierrettävissä teknisesti varsin helposti, jos pelaaja haluaa niitä kiertää.

Mutta itse tähän lakiesitykseen: Pidän positiivisena asiana sitä, että arpajaislakia kehitetään ja muutetaan maltillisesti. Äkkiliikkeet näissä asioissa eivät ole mielestäni kovinkaan järkeviä. Sääntely on toiminut Veikkauksen osalta vapaaehtoiseltakin pohjalta aika hyvin. Veikkaus on lähtenyt tuomaan ja tarjoamaan varsin laajalti ja kattavasti pelaamisen hallinnan välineitä, joita on otettu käyttöön pelaajien toimesta, ja on hyvä, että tunnistautumusta pelaamista viedään eteenpäin ja erityisesti seurataan sen vaikutuksia. Kuitenkin on niin, että ulkomailla on lukuisia esimerkkejä siitä, että pelaamisen haitat eivät ole ratkaisevasti vähentyneet tämän tunnistautumisen myötä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2018 vp

Tähän asiaan liittyen ja sen yli haluan tuoda esille pelimarkkinoiden kilpailutilanteen. Tämä esitys ei siihen juurikaan ota kantaa mutta tulevissa arpajaislain muutoksissa olisi ai-
hetta ottaa kantaa. Pelimarkkinoiden kasvu kun tulee tänä päivänä käytännössä pelkästään
netistä, erityisesti mobiilipelaamisesta, niin sillä markkinalla Veikkauksenkin on välttämä-
töntä pärjätä ainakin ja ensisijaisesti kotimaassa, mutta mielestäni sitä markkinaa ja Veik-
kauksen pelitarjontaa voisi laajentaa myös ulkomaille. Se, että yksinoikeusjärjestelmä säi-
lyy, ei ole mikään itsestäänselvyys, koska lopulta jos markkina menetetään, niin sehän me-
netetään, jollei siellä pystytä kilpailemaan. Se johtaa ennemmin tai myöhemmin tämän yk-
sinoikeusjärjestelmän romuttumiseen. Todetaan vain tilanne, että näin on käynyt, ja lähde-
tään pelaamaan lisenssipelaamisella, ja sitten menetetäisiin kaikki niin sanotut pehmeät
keinot vaikuttaa pelihaittojen ehkäisyyn ja menetetäisiin myöskin tämä miljardin veikka-
usvoittoraha, joka tänä päivänä menee moniin hyödyllisiin tarkoituksiin, eikä kellään ole
osoittaa, mistä sellainen raha niihin tarkoituksiin otettaisiin.

15.48 Eero Lehti kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Uotila käsitteli tätä aika laajas-
ti, ja itsekin olen pohtinut tätä moneen kertaan ja päätenyt siihen, että markkinointia, joka
menee rajojen yli, on käytännössä vaikea hillitä tai hallita tai kieltää kokonaan. Sen sijaan
velaksi pelaaminen on kaikista vaarallisinta, koska siinä saattaa syntyä sellainen tilanne,
joka riistyy käsistä: pelataan nyt vielä yksi kierros pikavippirahoilla, kun silloin sillä tu-
levalla kierroksella sitten saadaan kaikki menetettyt rahat kerralla takaisin. Jos pikavippi-
yhtiön lainalla ostetaan uusi televisio, läppäri tai joku konkreettinen esine, sen voi 30 vuo-
rokauden aikana vielä palauttaa, mutta sitä rahaa, joka on mennyt pelaamiseen, ei saa ta-
kaisin, se on maksettava, ja jos se on velkarahaa, niin kuin näiden peliriippuvaisten ihmis-
ten kohdalla hyvin usein on, niin tämä pikavippien, sanoisinko, supistaminen sellaiseen
tarkoitukseen sopivaksi instrumentiksi, että se ei johda katastrofiin, pitäisi toteuttaa siten,
että pikavippiyhtiöille määrätään sellainen korko, joka suunnilleen on nykyisen viivästys-
koron tasoinen, noin 13 prosenttia plus ehkä 2 prosenttiyksikköä, jolloin pikavippiyhtiöt
joutuisivat arvioimaan velkaa pyytävän, lainaa anovan, maksukyvyyn. Nyt ne eivät käytän-
nössä sitä tee. Ne antavat lainaa aina, kun pyytää, ja laskevat vain, kuten sanoin jo aiem-
min täällä, sen 10 prosentin luottotappion, ja heidän systeeminsä toimii automaattisesti.

Näiden pikavippien haltuun ottaminen yhteiskunnan toimesta on kestänyt varmaan 10
vuotta, ja nämä toimialalla olevat ihmiset ovat aina keksineet uutta. Eduskuntaan on tulos-
sa 30 prosentin katto, mutta veikkaan, että seuraavaksi nämä pikavippifirmat sanovat, että
saatte bullet-lainan, joka on kolmeksi vuodeksi, ja vuotuinen korko laskien korkoa korolle
on 30 prosenttia, jolloin kolmen vuoden päästä se 100 euron laina on sitten kasvanut yli
200 euroon ja niin edespäin. Tämä on nykyaikainen ongelma, johonka pitäisi tämän laitok-
sen pystyä käymään käsiksi niin, että Suomen kansa jatkossa ei olisi luottotappiomerkin-
nöillä merkittyä.

15.50 Juho Eerola ps: Arvoisa, kunnioitettu herra puhemies! Ei oikeastaan mitään sen
enempää kuin mitä jo tuossa sanoin, kun mietintöä esittelin, mutta alleviivataan tästä nyt
käydystä keskustelusta kaksi:

Eli isoin ongelma, mikä tähän tosiaan liittyy, on, kuten edustaja Lehti sanoi, velaksi pe-
laaminen ja nämä pikavippifirmat. Se on vienyt tämän ongelman siihen mittaluokkaan, sii-
hen kokoluokkaan, missä se nyt on, ja jos nämä pikavippifirmat saataisiin kuriin, niin ei
kenties olisi ollut tarvetta tällaiselle esitykselle, mikä nyt on tässä tehty.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 158/2018 vp

Sitten toinen, mistä edustaja Mäkelä puhui: Se olisi Veikkauksellekin ehkä semmoinen uusi malli ajatella, jos on oletettavaa, että tämän seurauksena ei Suomesta enää ole samantaisia rahoja saatavilla. Niin kuin todettiin, tämä tuottaa yli miljardin vuodessa, ja se on jaettu paitsi pelihaittojen ehkäisyyn myös suomalaiselle kulttuurille, urheiluelämälle, kaikkeen tähän. On mennyt rahaa hyvään tarkoitukseen: tieteelle, taiteelle ja niin päin pois. Tämä raha pitää jostain löytyä, ja olisi ihan uudenlainen ajatusmalli tämä — minkä itse asiassa jo näille Veikkauksen asiantuntijoillekin kerroin, minkä Mäkelä kertoi täällä — jos Veikkaus lähtisikin tulevaisuudessa hakemaan ulkomailta sitä rahaa tukeakseen suomalaista kulttuuria, tiedettä ja taidetta.

Mutta ei muuta kuin kiitoksia vaan eduskunnalle laajasta ja rikkaasta keskustelusta.

15.52 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Nopeana kommenttina noihin.

Edustaja Lehti puhui ansiokkaasti noista erilaisista pelityypeistä eli siitä, onko joku peli nopeatempoinen, minkälainen on se peliprofiili, kuinka usein se pelitapahtuma toistuu, miten nopeasti sinne sitä rahaa pystyy upottamaan. Sillä on suuri merkitys näiden peliongelmien muodostumisen kannalta, ja niihin peleihin pitää suhtautua myös lainsäädännöllisesti eri tavalla.

Tämä Veikkauksen ulkomaalainen toiminta: Sinänsähän Veikkauksellahan on ollut yhteistyötoimintaa ulkomaalaisten peliyhtiöiden kanssa jo pidempään, eli puhutaan esimerkiksi Vikinglotosta ja Eurojackpotista. Nehän ovat kansainvälisiä pelejä jo tänä päivänä, ja voitot voivat mennä eri maihin, mutta nyt se, mistä itse puhuin puheenvuorossani, oli se, että Veikkaus laajentaisi mahdollisuuden pelata rekisteröityneenä pelaajana sen omia pelejä — omana itsenään, Veikkaus Oy:nä — myös ulkomaalaisille pelaajille. Siitä oli tosiasiallisesti kysymys tässä avauksessani.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 213/2018 vp sisältyvien 1.-2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen LA 106/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.